

Cum să creștem cititori pasionați

5 pași simpli pentru a excela la școală și în viață

Nancy Newman

Traducere din limba engleză de Oana Bunea

7. Folosiți cât mai des rime.

Copiii adoră poeziile și cântecelele care rimează. De aceea, cățelușul cu părul creț care fură rața din coteț, rățoiul posac care stă toată ziua pe lac și elefântelul Cici care și-a pierdut cipicii sunt preferații copiilor de generații întregi.

Dar rimele fac ceva mai mult decât să amuze bebelușii și copiii mici; ele îi ajută să-și dezvolte aptitudini importante, de care vor avea nevoie ca să învețe să citească. Iată de ce rimele sunt atât de importante:

Prima aptitudine asociată cititului pe care o învață copilul în școala primară este să citească pe litere, un proces mental complicat, care implică mai mulți pași. Copilul trebuie să recunoască aspectul și sunetul literelor alfabetului, să împartă cuvântul în cele mai mici unități de sunet ale sale, să recombine unitățile individuale și să rostească cuvântul în gând. Datorită rimelor, copiii se obișnuiesc cu sunetele literelor și exersează împărțirea cuvintelor în segmente mai mici.

Cu cât învață mai multe rime înainte să meargă la școală, cu atât copilului îi va fi mai ușor să învețe să citească în clasa întâi. Iată câteva metode simple de a include jocuri cu rime în activitățile dumneavoastră cotidiene:

Citiți cu voce tare poezii și cântecele pentru copii. Citiți cântecele pentru copii și poezii care rimează în primii ani de viață ai copilului și continuați să-i citiți cu voce tare în școala primară. („*Șoricelul Dominic/De statură foarte mic/Într-o zi s-a deghizat/Și în stup s-a furișat.*”)

Creați rime proprii despre viața de zi cu zi. („*Mergem la gară/Într-o zi de vară.*” „*Ne plimbăm cu mașina/Până terminăm benzina.*”)

Cântați cântecele care rimează. Cântați cântecele celebre sau creați propriile versuri pentru melodii. („*Ești un iepuraș/Tare buclucaș.*”)

Jucați jocuri scurte de cuvinte care rimează. Rostiți un cuvânt și cereți-i copilului să zică un cuvânt care rimează. („*Mare/sare, artă/hartă, spion/campion.*”)

Inventați povești în rime. Inventați prima propoziție dintr-o poveste și rugați copilul să adauge o propoziție care rimează. („*Ușa palatului era verde și mare./Se vedea de la depărtare.*”)

“ *Cu cât învață mai multe rime înainte să meargă la școală, cu atât copilului îi va fi mai ușor să învețe să citească în clasa întâi.*”

8. Jucați jocuri scurte și simple de scriere.

De fiecare dată când aveți un moment liber acasă, așteptați să intrați în cabinetul unui doctor sau așteptați să vină pizza, luați o bucățică de hârtie (un șervețel, un plic sau o sacoșă de hârtie) și invitați-l pe cel mic să jucați împreună un joc scurt de scriere. Dacă este prea mic și nu știe să scrie, vă poate dicta răspunsurile și dumneavoastră vă veți ocupa de scris. Dacă știe să scrie, copilul poate să noteze singur răspunsurile. Dacă nu

are chef, puteți să vă asumați rolul de secretar și să scrieți în locul lui. (Nu-l acuzați că este leneș. Nu sunteți la școală. Ideea este să îl ajutați să se distreze cu cuvintele.) Când își pierde interesul, opriți jocul. Dacă nu se distrează, înseamnă că nu este un joc. Iată câteva jocuri pe care puteți să le jucați:

Scrisul pe corp. Trasați o literă sau mai multe pe spatele copilului și rugați-l să vă spună ce ați scris. Inversați rolurile. („*Cred că ai scris s-a-l-u-t, salut.*”)

„Te provoc!” Scrieți un cuvânt simplu și provocați-l pe cel mic să-l citească. Dacă reușește, schimbați o literă și creați un cuvânt asemănător. Sporiți-i încrederea în sine folosind cuvinte simple. („*Scrie «mare». Scrie «pare». Scrie «sare».*”)

Rearanjați cuvinte. Scrieți un cuvânt, apoi rugați copilul să rearanjeze literele astfel încât să creeze cuvinte noi. („*Grămadă: ramă/gard, minune: mine/meu/meniu.*”)

Jocul descrierilor. Invitați copilul să studieze un obiect sau o persoană și să scrie trei cuvinte care îl/o descriu. Procedați la fel, apoi comparați listele. („*Câinele acela este: drăguț, slab, pierdut, blând, înfometat, bătrân.*” „*Chelnerița noastră este: ursuză, arțăgoasă, nervoasă/țâfnoasă, supărată, obosită.*”)

Scrieți liste de lucruri pe care le adorați/lucruri pe care le suportați. („*Nu suport puloverele țepoase, viermii scârboși, mâncarea sărată/Iubesc pisicile, bomboanele, Crăciunul.*”)

Scrieți o carte. Nu trebuie să fie ceva complicat. Luați o foaie de hârtie și împăturiți-o în două sau prindeți cu o agrafă mai multe coli. Apoi rugați copilul să vă ajute să scrieți o carte scurtă și desenați o imagine pe copertă. Puteți să scrieți și să

desenați cu rândul, dar lăsați copilul să aibă control deplin asupra proiectului. Nu contează dacă povestea este amuzantă sau tristă și nici măcar dacă are logică. Contează doar să se distreze în timp ce scrie povestea. Când e gata, citiți-o cu voce tare pentru toți membrii familiei și expuneți-o pe perete, la loc de cinste.

Scrieți o culegere de mituri. („*Când îți cade un dinte, pune-l sub pernă și Zâna Măseluță îl va lua și îți va lăsa un bănuț.*” „*Trifoiul cu patru foi aduce noroc.*” „*Pisicile negre aduc ghinion.*”)

Scrieți o carte cu propriile mituri caraghioase. („*Dacă îngropi o măslină sub clar de lună, se transformă într-un câine.*”)

Desenați și denumiți noi invenții. Rugați-l pe cel mic să proiecteze, să deseneze și să găsească un nume pentru o mașinărie nouă sau să propună îmbunătățiri pentru corpul uman. („*Desenez un corp cu două capete, cu picioare care se rotesc, cu ochi pe ambele mâini și urechi pe genunchi. Tu ce desenezi?*”)

Organizați o scurtă vânătoare de comori. Ascundeți o comoară, un premiu sau un mesaj amuzant în casă și scrieți indicii simple care îl vor ajuta pe copil să îl găsească. („*Intră în camera în care se află mătura.*” / „*Uită-te în pantoful albastru.*”)

Creați un ziar. Spuneți-i copilului să ia interviuri membrilor familiei și să scrie ultimele noutăți. („*Bunicul împlinește optzeci de ani duminica viitoare! Petrecerea va avea loc în curtea noastră.*”)

Organizați alegeri prezidențiale în camera copilului. Rugați-l pe cel mic să scrie/să citească discursuri scurte de campanie în numele păpușilor sau al animalelor de pluș care „candidează” la alegerile prezidențiale. („*Sunt cel mai mare câine*”)

din această cameră și le promit tuturor câte un os!”/„Chiar dacă am urechi lungi și coadă de bumbac, nu sunt un iepure prost.”)

Ajutați-vă micuțul să scrie o scrisoare pentru Zâna Măseluță. („*Dragă Zână Măseluță, Îți las sub pernă dințișorul meu. Nu uita că valoarea dolarului a scăzut, iar costul de trai a crescut. Prin urmare, te rog să modifizi cursul de schimb.*”)

Desenați casa ideală și etichetați fiecare cameră. Rugați copilul să vă ajute să desenați casa ideală pentru copii și etichetați fiecare cameră și obiect. („*Camera bomboanelor – deschisă non-stop*”, „*Roboțica-mamă – apăsați butonul și va spune mereu «da».*”)

„Condimentați” o carte. Propuneți copilului să „îmbunătățească” o carte tăind unele cuvinte și înlocuindu-le cu altele. (Scrieți doar pe cărțile dumneavoastră! Nu murdăriți niciodată o carte a școlii sau a bibliotecii!)

Cum atrageți copilul într-o poveste

1. Faceți un comentariu sau puneți o întrebare despre o ilustrație:

„Vezi cei trei iepurași albi care se ascund după tufișuri? Hai să-i numărăm. Unu, doi, trei iepurași.”

„De ce crezi că elanul este încruntat în poza aceasta?”

2. Explicați acțiunea:

„Bobby pierde vremea prin casă fiindcă prietenul lui cel mai bun s-a mutat din cartier, iar el se simte singur.”

„Sara fuge după cățeluș, iar frățiorul ei fuge după ea.”

3. Asociați evenimentele și personajele din carte cu viața reală:

„Tu cum te-ai simțit când jucăria ta preferată de pluș s-a rupt?”

„Mai ții minte când ne-am rătăcit și am ajuns în alt oraș?”

4. Puneți întrebări care îl fac să gândească și la care nu poate răspunde cu „da” sau „nu”:

„De ce crezi că Pete este atât de nefericit că trebuie să meargă la altă școală?”

„Tu ce ai face dacă ai rămâne încuiat într-un muzeu?”

5. Exprimați-vă curiozitatea:

„Crezi că puii de pasăre știu să zboare încă de la naștere?”

„Mă întreb de ce zebrele nu sunt domesticite, deși arată ca niște cai cu dungi?”

6. Încurajați curiozitatea copilului:

„Este o întrebare foarte bună. Hai să aflăm unde se duc șerpii iarna.”

„De ce crezi că piperul ne face să strănutăm?”

7. Invitați copilul să facă inferențe despre ilustrații, intrigă sau personaje:

„De ce se încruntă regele la bufon?”

„Cum crezi că s-a simțit băiatul când s-a pierdut în peșteră?”

8. Cereți-i să anticipeze continuarea poveștii:

„Ce se va întâmpla dacă acel cățeluș fură osul de la dulău?”

„Crezi că prințul va decide să rămână în palatul vrăjitorului sau să se întoarcă acasă?”

9. Întrebați copilul ce părere are despre un aspect al poveștii:

„Cum ar putea William să-și ajute prietenul să iasă din încurcătură?”

„Crezi că pilotul ar trebui să continue cursa sau să se retragă?”

10. Discutați despre personalitatea și motivațiile personajelor:

„De ce crezi că fetița cea nouă din clasă este cu nasul pe sus?”

„Proprietarul magazinului încerca să-l înșele sau chiar voia să-l ajute pe Iack?”

11. Repetați răspunsurile copilului la întrebări și completați-le:

„Sunt de acord că găscă arată ridicol în costumul de Moș Crăciun, dar arăta și mai caraghios deghizată în vampir.”

„Da, sunt de acord că detectivul pare cam tăntălău. Dar poate că se preface, fiindcă vrea să-i păcălească pe ceilalți.”

12. Exprimați-vă părerile și convingerile personale prin intermediul cărților:

„Creaturile Sneetches simt nevoia să imite ce fac prietenii lor. Dar e caraghios! Trebuie să-ți urmezi propriile reguli.”

„Huck era instinctiv o persoană foarte morală, așa că a decis să încalce legea și să-l ajute pe sclavul Jim să fugă. Uneori trebuie să-ți urmezi propria conștiință.”